

Meerkeuzevragen

Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Staatsinrichting van Nederland

- Gebruik bron 1.*
- 2p 1 Gebeurtenissen, zoals in de bron zijn te zien, hebben geleid tot een reactie bij koning Willem II. Die reactie had gevolgen voor de **inhoud** van de Nederlandse grondwet.
→ Leg dat uit.
Doe het zo:
Reactie van Willem II: ... (noem de reactie)
Gevolg voor de inhoud van de grondwet: ... (noem een gevolg)
- 1p 2 In deze invultekst ontbreken de naam van een politiek leider en de naam van een politieke stroming.
De grondwet in 1848 kwam vooral tot stand dankzij de politiek leider ... (1) ... .
Hij werd daarmee één van de belangrijkste politici van de 19e eeuw. Hij vertegenwoordigde de ... (2) ... stroming in de Nederlandse politiek.
→ Welke namen moeten bij (1) en (2) worden ingevuld?
Doe het zo:
1 = ... (politiek leider).
2 = ... (politieke stroming).
- 2p 3 Hieronder staan enkele beweringen over de grondwet van 1848.
- 1 De Tweede Kamer wordt rechtstreeks gekozen.
  - 2 De vrijheid van onderwijs wordt ingevoerd.
  - 3 Er komt een einde aan het censuskiesrecht.
  - 4 Er worden sociale grondrechten ingevoerd.
  - 5 Het recht van vereniging en vergadering wordt ingevoerd.
  - 6 Het referendum wordt ingevoerd.
  - 7 Nederland wordt een monarchie.
- Welke **drie** beweringen over de grondwet van 1848 zijn juist? Schrijf alleen de nummers op.
- Gebruik bron 2.*
- 1p 4 Van welk grondrecht maken de indieners van het protest gebruik?
- A het recht op het indienen van een petitie
  - B het recht op onafhankelijke rechtspraak
  - C het recht op vrijheid van drukpers
  - D het recht op vrijheid van godsdienst

- Gebruik nogmaals bron 2.*
- 1p 5 Zowel de koning als de ministers konden volgens de grondwet van 1848 de benoeming van de vijf bisschoppen niet tegenhouden.
→ Geef een reden waarom **op basis van de grondwet** de benoeming niet kon worden tegengehouden.
- Gebruik nogmaals bron 2.*
- 1p 6 Het kabinet was het niet eens met de uitspraak van de koning en trad af.
→ Geef een reden waarom het kabinet Thorbecke **op basis van de grondwet** van 1848 is afgetreden.
- Gebruik bron 3.*
- 1p 7 Over welke politieke leider gaat de bron?
A Kuyper
B Schaepman
C Thorbecke
D Troelstra
- Gebruik bron 4.*
- 1p 8 Was het Tweede Kamerlid een **voorstander** of een **tegenstander** van algemeen kiesrecht?
A Voorstander, omdat hij het censuskiesrecht slecht vond voor de democratie.
B Voorstander, omdat hij wilde dat kinderen van arbeiders konden gaan stemmen.
C Tegenstander, omdat hij vond dat je als christen niet moest gaan stemmen.
D Tegenstander, omdat hij vond dat je eerst onderwijs moest hebben gehad om te mogen stemmen.
- Gebruik bron 5.*
- 1p 9 Past de kritiek die in de tekst staat bij de idealen van Aletta Jacobs? Licht je antwoord toe met behulp van één argument.
- 1p 10 Welke van de onderstaande omschrijvingen van de Pacificatie van 1917 is juist?
A Confessionelen en feministen bereiken overeenstemming over de oprichting van bijzondere scholen én het algemeen kiesrecht.
B Confessionelen en feministen bereiken overeenstemming over de oprichting van bijzondere scholen én het recht van vereniging en vergadering.
C Confessionelen en socialisten bereiken overeenstemming over de financiering van bijzondere scholen én het algemeen kiesrecht.
D Confessionelen en socialisten bereiken overeenstemming over de financiering van bijzondere scholen én het recht van vereniging en vergadering.

- 1p **11** Vier belangrijke gebeurtenissen uit de politieke emancipatiestrijd van vrouwen:
- 1 De benoeming van de eerste vrouwelijke minister.
  - 2 De oprichting van de Vereniging voor Vrouwenkiesrecht (VVVK).
  - 3 Het krijgen van actief kiesrecht voor vrouwen.
  - 4 Het krijgen van passief kiesrecht voor vrouwen.
- Zet de gebeurtenissen in de juiste tijdvolgorde, van vroeger naar later.
Doe het zo:
Eerst ..., dan ..., vervolgens ... en ten slotte ... (vul nummers in).

Gebruik bron 6.

- 1p **12** Van welk recht maakt het Kamerlid gebruik?
- A het recht van amendement
  - B het recht van budget
  - C het recht van enquête
  - D het recht van interpellatie

- 2p **13** Drie beroepen die met de rechtspraak te maken hebben:
- a advocaat
  - b officier van justitie
  - c rechter

Zes taken:

- 1 het aanklagen van een verdachte
- 2 het aanpassen van een wetsvoorstel
- 3 het arresteren van een verdachte
- 4 het bijstaan van een verdachte
- 5 het maken van een wet
- 6 het uitspreken van een vonnis

→ Geef per beroep aan welke taak daarbij hoort. Schrijf alleen een nummer op.

Let op! Er blijven drie taken over.

Doe het zo:

Bij beroep a hoort taak ... (vul een nummer in).

(enz. tot en met beroep c)

- 2p **14** Hieronder staan vijf grondrechten:
- 1 de vrijheid van drukpers
  - 2 de vrijheid van meningsuiting
  - 3 de vrijheid van onderwijs
  - 4 het recht op werk
  - 5 het recht op woongelegenheid

De Nederlandse grondwet kent klassieke en sociale grondrechten.

→ Geef per grondrecht aan of het een **klassiek** of een **sociaal** grondrecht is.

Doe het zo:

Grondrecht 1 is een ... (vul in: klassiek of sociaal grondrecht).

(enz. tot en met grondrecht 5)

- Gebruik bron 7.*
- 1p 15 Welke twee grondrechten botsen volgens het krantenartikel met elkaar?
- A De vrijheid van godsdienst botst met het recht op gelijke behandeling.
  - B Het recht op gelijke behandeling botst met het recht op vereniging en vergadering.
  - C Het recht op vereniging en vergadering botst met het recht van privacy.
  - D Het recht van privacy botst met de vrijheid van godsdienst.

- Gebruik bron 8.*
- 1p 16 De schrijver is bezorgd over een bepaalde ontwikkeling in de Nederlandse rechtsstaat.
- Welke ontwikkeling vindt de schrijver zorgelijk?
- A Dat Kamerleden geen maatregelen willen op het gebied van terrorisme.
  - B Dat Kamerleden zich steeds meer gaan bemoeien met de rechtspraak.
  - C Dat rechters steeds vaker hun uitspraken moeten laten controleren door de Kamerleden.
  - D Dat rechters te weinig rekening houden met de mening van burgers bij rechtszaken.

- 2p 17 Vier krantenkoppen over de geschiedenis van de Nederlandse grondwet tussen 1840 en 2000:

Krantenkop 1:

Grondwet buiten werking!

Krantenkop 2:

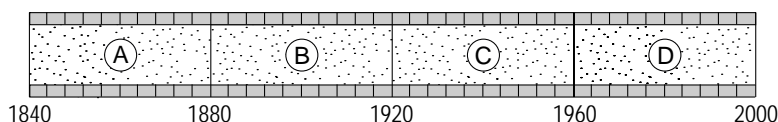
Klassieke grondrechten vanaf nu vastgelegd in de grondwet!

Krantenkop 3:

Stelsel van evenredige vertegenwoordiging opgenomen in de grondwet!

Krantenkop 4:

Sociale grondrechten vanaf nu vastgelegd in de grondwet!

→ Geef per krantenkop aan bij welke periode uit de tijdbalk die kop hoort.

Let op! Iedere periode mag maar één keer worden gebruikt.

Doe het zo:

Krantenkop 1 hoort bij periode ... (vul in: A, B, C of D).

(enz. tot en met krantenkop 4)

Staatsinrichting van Nederland

bron 1

opstand in Milaan (1848)

bron 2

protest tegen benoeming bisschoppen (1853)

In 1853 benoemde de paus vijf bisschoppen in Nederland. Dit was nieuw in Nederland, omdat daarvoor de rooms-katholieke kerk die mogelijkheid niet had. Veel protestanten maakten hier bezwaar tegen, omdat zij vonden dat Nederland een protestants land moest blijven. De koning ontving een protest met meer dan 51.000 handtekeningen. De koning zei: "Ik ben het eens met het protest, maar door de Grondwet van 1848 kan ik de benoemingen helaas niet tegenhouden." Het kabinet Thorbecke trad af toen de koning zijn uitspraak niet wilde herroepen.

bron 3

een omschrijving van een politiek leider:

Hij was als predikant, journalist, Kamerlid, hoogleraar, partijleider en minister-president een belangrijke leider van de 'kleine luyden'. Hij heeft erop gewezen dat ook in de neutrale staat rekening moet worden gehouden met het christelijke geloof in de samenleving.

bron 4

Een lid van de Tweede Kamer geeft in 1867 zijn mening of er algemeen kiesrecht moet worden ingevoerd:

Onze christelijke arbeiders moeten niet meedoen aan die slechte democratie. Dat zal de beschaving naar beneden halen, dan komt de domheid aan de macht. Als onze christelijke arbeiders willen dat hun kinderen later kunnen stemmen, wat moeten ze dan doen? Stuur de kinderen naar school en naar de kerk. Door onderwijs kunnen ze gaan behoren tot het denkende deel van ons volk. Dan kunnen zij goede kiezers worden.

bron 5

over ongelijkheid (1892):

Als ik een stomdronken arbeider tegen een muur of brugleuning zie vallen, dan zeg ik tegen mijzelf: kijk, **hij** kan wel voogd zijn voor minderjarige kinderen, **hij** kan getuige zijn in een rechtszaak! En de vrouw, die hard werkt en zwoegt om haar gezin brood te kunnen geven, heeft al die rechten niet.

bron 6

toespraak van een Tweede Kamerlid (1969):

Meneer de voorzitter! Ik wil graag in deze Kamer het woord voeren, zodat ik een aantal vragen kan stellen. Ik ben blij dat de minister op mijn verzoek hier is gekomen, zodat hij mijn vragen kan beantwoorden. Ik weet dat de minister het druk heeft, maar als volksvertegenwoordiger wil ik dat hij mij een paar zaken uitlegt.

bron 7

uit een krant (2007)

Toch subsidie voor de SGP

De politieke partij SGP krijgt tóch subsidie. De Raad van State oordeelde dat de partij wel recht heeft op het geld. Vrouwen mogen in de SGP geen bestuursfuncties vervullen. Minister Remkes zette in 2006 na een uitspraak van de rechter de subsidie stop. Deze rechter vond toen dat de SGP vrouwen discrimineerde. De Raad van State vindt nu het recht van een politieke partij om haar politieke ideeën uit te dragen belangrijker.

bron 8

uit een krant (2005)

Bezorgdheid over de Nederlandse rechtsstaat

De Tweede Kamer vergaderde vorige week over maatregelen die de regering wil nemen om het terrorisme te bestrijden. Enkele rechters hadden laten weten dat ze bezorgd waren over deze maatregelen. Daarop reageerden sommige Kamerleden boos. Zij vonden dat de rechters hun mond hadden moeten houden. De afgelopen tijd waren er echter ook Kamerleden die in het openbaar hun mening gaven over lopende of nog niet eens begonnen rechtszaken. Dat is een zorgelijke ontwikkeling voor de Nederlandse rechtsstaat.